

5.6.2020

Viittomakielen yhteistyöryhmä // Samarbetsgruppen för teckenspråksfrågor

KOKOUS // MÖTE 2/2020

Aika//Tid 3.6.2020 klo // kl. 12–14

Paikka//Plats Kiinnitys//Skype

Osallistujat//Deltagare Corinna Tammenmaa, OM (puheenjohtaja)
Markku Jokinen, Kuurojen Liitto ry
Kaisa Alanne, Kuurojen Liitto ry
Magdalena Kintopf-Huuhka, Finlandssvenska teckenspråkiga rf
Taru Kaaja, Suomen kuurosokeat ry
Tarja Kahiluoto, OKM (Skype)
Riitta Burrell, STM (Skype, poistui klo 12:45)
Markku Mölläri, VM (Skype, poistui klo 12:55)
Eeva Tupi, OM (sihteeri)

- 1 Kokouksen avaus // Mötet öppnas
Puheenjohtaja avasi kokouksen.
- 2 Kokouksen asialista // Mötets föredragningslista
Hyväksyttiin kokouksen asialista.
- 3 Edellisen kokouksen pöytäkirja // Föregående mötes protokoll (liite / bilaga 3)
Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.
- 4 Yhteistyöryhmän toimintasuunnitelma // Samarbetsgruppens verksamhetsplan (liite / bilaga 4)
Sihteeri Eeva Tupi esitteli edellisen kokouksen keskustelun mukaisesti päivitettyjä kohtia toimintasuunnitelmasta. Yhteistyöryhmä hyväksyi päivitetyn toimintasuunnitelman.

- 5 Yhteistyöryhmän seurantasuunnitelma // Uppföljningsplanen för samarbetsgruppen (liite / bilaga 5)
- Sihteeri Eeva Tupi esitteli luonnostelemansa rungon seurantasuunnitelmaksi, jota myös tuleva viittomakieliasiaain neuvottelukunta voi käyttää. Sovittiin, että suunnitelmaa työstetään edelleen yhdessä verkkoalustalla ennen seuraavaa kokousta.
- 6 Viittomakielilain arviointi ja viittomakieliasiaain neuvottelukunta // Utvärdering av teckenspråkslagen och delegationen för teckenspråksärenden
- Sihteeri Eeva Tupi kertoi, että viittomakielilain arviointityö on meneillään tiedonhakuvaiheessa. Järjestöt jakavat mielellään kokemuksiaan viittomakielilain toimivuudesta. Sovittiin, että sihteeri ottaa järjestöihin ja ministeriöihin yhteyttä.
- Viittomakieliasiaain neuvottelukuntaa koskeva asetus on lausuntokierroksella 11.6.2020 saakka. Neuvottelukunnan on tarkoitus aloittaa työskentelynsä viimeistään vuoden 2021 alussa.
- 7 Sote-uudistus // Sote-reformen
- Pirjo Kainulainen STM:sta kertoi mitä sote-uudistuksen valmistelussa on meneillään. Järjestöt kysyivät miten viittomakielisiä on huomioitu sote-uudistuksessa ja tulevissa maakunnissa. Kainulainen kertoi välittävänsä näitä tärkeitä tietoja palveluja toteuttaville tahoille.
- Järjestöt kertoivat, että edellisen hallituskauden aikana sote-uudistukseen oli vaikeaa vaikuttaa viittomakielisten kielellisten oikeuksien huomioimiseksi. Perustuslakivaliokunta kiinnitti tuolloin huomiota viittomakielisten kielellisten oikeuksien toteutumisen arvioimiseen, mikä tulisi pitää mielessä myös meneillään olevan uudistuksen valmistelussa. Järjestöt toivovat, että heihin otetaan yhteyttä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mikäli eteen tulee viittomakielisiä koskevia asioita. Erityisesti ohjeistusta ja tietoa viittomakielisten kielellisistä oikeuksista tullaan tarvitsemaan.
- 8 Tulkkauspalvelun tilannekatsaus // Översikt över tolknigstjänst
- Sari Paloposki Kansaneläkelaitoksen vammaisten tulkkauspalvelukeskuksesta sekä Seija Peltomäki, Hanna Hyytiäinen-Sederholm ja Vilja Juvonen Kansaneläkelaitoksen lakiyksikön vammaisryhmästä esittelivät tulkkaustilausten tilastoja ja tulevan hankinnan valmistelua.
- Koronavirus on näkynyt myös tulkkauspalvelun tilausmäärässä, jotka ovat laskeneet roimasti huhtikuussa 2020 verrattuna edellisvuosiin. Toisaalta

etätulkkaukselle on ollut paljon enemmän kysyntää ja siksi myös Kansaneläkelaitoksen etätulkkaukspalvelun aukioloaikoja on pidennetty.

Hankinnan valmistelusta kerrottiin, että asiakkaita edustavia tahoja on pyritty osallistamaan eri tavoin useammassa vaiheessa. Tulevassa hankinnassa pyritään lisäämään asiakkaan valinnan mahdollisuutta, tilattuun tulkkausajkaan liittyvää joustoa, saatavuuden parantamista harvaan asutuilla alueilla ja kehittämään etätulkkausta.

Finlandssvenska teckenspråkiga rf kertoi, ettei suomenruotsalaisen viittomakielen käyttäjien tulkkitilausten tilastoja ole eritelty. Kansaneläkelaitos lupasi järjestää järjestön kanssa tapaamisen tämän asian tiimoilta.

Kuurojen Liitto ry kommentoi, että etätulkkauksesta on tullut tärkeä kanava erityisesti koronapandemian aikana. Vaikka etätulkkausta on tärkeää kehittää jatkossakin, tulkkien fyysistä läsnäoloa ei kuitenkaan voida aina korvata. Järjestö piti myös hyvänä asiana, että joitakin kentältä tulleita ehdotuksia on huomioitu hankinnan suunnittelussa. Jatkuva yhteydenpito jo varhaisesta vaiheesta alkaen on tärkeää.

Kuurojen Liitto ry tiedusteli hätäkeskuksen kanssa suunnitellun pilottihankkeen tilanteesta. Kansaneläkelaitos vastasi, että koronapandemian vuoksi asia on lykkääntynyt ja myös teknisiä uudistuksia odotetaan. Hanketta arvioidaan uudelleen syksyllä.

9 Suomenruotsalaisen viittomakielen tutkimuksen vastuutaho // Ansvariga instansen för forskningen i finlandssvenskt teckenspråk

Yhteistyöryhmän edellisessä kokouksessa kerrottiin, että suomenruotsalaisen viittomakielen tutkimuksen vastuutahon määrittelyssä on ollut epäselvyyksiä. Kuurojen Liitto kertoi, että OKM järjesti asiasta tapaamisen järjestöjen ja yliopistojen kanssa. Asiasta ei kuitenkaan ole tehty päätöstä vaan uutta kokousta odotetaan järjestettävän. Tilannetta seurataan edelleen.

10 Muut asiat // Andra ärenden

- Viittomakielibarometri // Teckenspråkbarometern

Sihteeri Eeva Tupi kertoi, että barometrityöskentely on edennyt ja aikataulusta pyritään pitämään kiinni eli barometrin tulokset ovat odotettavissa syksyllä.

- Sovintoprosessi kuuroihin kohdistuneista oikeudenloukkauksista // Försoningsprocess i fråga om kränkningar av dövas rättigheter

Sihteeri Eeva Tupi kertoi, että tutkimushanke sovintoprosessi kuuroihin ja viittomakieltä käyttäviin kohdistuneista oikeudenloukkauksista oli mukana valtion selvitys- ja tutkimustoiminnan vuoden 2020 täydentävässä haussa. Hakuaika päättyi 11.5.2020. Sovittiin, että sihteeri kertoo yhteistyöryhmälle myöhemmin miten asia etenee.

- Koronan jälkihoito viittomakielten näkökulmasta // Eftervård av corona från synpunkten av teckenspråk

Kuurojen Liitto kertoi tehneensä koronakyselyn, johon tuli 105 vastausta. Vastaajat ovat olleet tyytyväisiä siihen, että valtioneuvoston tiedotustilaisuuksien viittomakielen tulkkaukset on näkynyt televisiossa. Myös tulkattuihin YLE:n koronavirusta koskeviin erikoislähetysiin ollaan tyytyväisiä. Vastaajien pienestä lukumäärästä johtuen kyselyn tuloksista ei kuitenkaan voida tehdä koko viittomakielisen yhteisöä koskevia päätelmiä koskien mm. työllisyysvaikutuksia. Kuurojen Liitto on huolissaan koronaviruksen vaikutuksista viittomakielisiin lapsiin ja nuoriin, joiden seuraukset tullevat esiin syksymmällä. Kuurojen Liitto on nostanut tämän asian esille myös STM:lle lähettämässään lausunnossaan.

Finlandssvenska teckenspråkiga rf kertoi, että suomenruotsalaisella viittomakielellä on ollut jonkin verran videoituja tietoja koronaviruksesta. Järjestö kokee, että usein unohdetaan Suomessa olevan kaksi viittomakieltä, jolloin suomenruotsalainen viittomakieli jää usein sivuun tai unohduksiin.

11 Seuraava kokous // Nästa möte

Sovittiin, että sihteeri lähettää aikaehdotuksen sähköpostitse mahdollisimman pian.

12 Kokouksen päättäminen // Mötet avslutas